

ਅਮੋਲ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਜੇ

ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ - ਜਵਾਬਦਾਰ

2019 ਦਾ CR ਨੰਬਰ 8217

ਫਰਵਰੀ 13, 2020

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾਮ 227 - ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦਾ ਕੋਡ, 1908 - O.7 RI. 11 - ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ, 1870 - S.7 - ਐਡਵਾਲੋਰਮ ਕੋਰਟ ਫੀਸ - ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੋ ਬਦਲੀ ਡੀਡ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਤੀਜਾ - ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ - ਮੰਗੀ ਗਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ - ਅਦਾ ਕਰਨਯੋਗ ਐਡ ਵੈਲੋਰਮ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਇਹ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 22)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (c) ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ (v) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (e) ਹੋਵੇਗੀ। ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ।

(ਪੈਰਾ 23)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਪ- ਧਾਰਾ (v) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਉਸ ਕੇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਕਿਸੇ ਘਰ ਜਾਂ ਬਾਗ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 24)

**ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ
ਕਰਨ ਗਰਗ।**

**ਅਨੁਪਮ ਸਿੰਗਲਾ,
ਐਡਵੋਕੇਟ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।**

ਅਮੋਲ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਜੇ. (ਮੌਖਿਕ)

(1) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ), ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ 05.12.2019, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਆਰਡਰ 7 ਨਿਯਮ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। .30 ਲੱਖ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 07.05.2018 ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ, ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇੰਤਕਾਲ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋਇਆ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਕੋਠੀ ਨੰਬਰ 1, ਵਾਲੀਆ ਇਨਕਲੇਵ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ। (ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੂਜਾ ਘਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਮੁਦਈ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ)।

(3) ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਿਣਾਮੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ।

(4) ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਟੈਂਡ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਚਿਤ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਿਪਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

(5) ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 6,93,000/- ਰੁਪਏ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ "1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ, ਭਾਵ। ਮਕਾਨ ਨੰ. 121, "30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ" ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ" ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ "30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ"। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬਹਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਦੋਵਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ "30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ" ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ)।

(6) ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 1992-93 ਲਈ ਇੱਕ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲੀਆ ਦਾ

ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਕੋਠੀ ਨੰਬਰ 1' ਦੇ ਬਰਾਬਰ 5.18 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ 10 ਗੁਣਾ ਹੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਸੀ।

(7) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਜਮ੍ਹਾਂਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 121 ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

(8) ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 6,93,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕੀਮਤ ਸੀ। ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਸੀ, ਇੱਕ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ, ਇਹ ਉਹ ਮੁੱਲ ਜੋ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਸੁਹਰਿਦ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਮੁਹਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ, 1870 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7(iv) (ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਕੀਮਤ ਹੋਵੇਗੀ।

(9) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਸੁਹਰਿਦ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਾਗ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟਸ ਵੈਲਫੇਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ-ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(10) ਨਿਰੰਜਨ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਨਿਰਥਿਗਨ ਕੌਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲਦਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਠੋਸ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਦੀ 30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(12) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੀ। ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਐਕਟ, 1870 ਦੀ 7(v)(a) (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "1870 ਦਾ ਐਕਟ") ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: -

"7. ਕੁਝ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ। - ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ

1 ਏਆਈਆਰ 2010 (2) ਐਸਸੀ 2803

22016 (1) CCC 683 ਦਿੱਲੀ

3 ਏਆਈਆਰ 1981 (ਪੀਬੀ) 368

ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:-

(v) ਜ਼ਮੀਨ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ - ਜ਼ਮੀਨ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ- ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ; ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-

ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਅਤੇ-

(a) ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲੀਏ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਲੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ --- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਦਸ ਗੁਣਾ;

xxx xxx xxx"

(13) ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਲ ਸਿਰਫ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਰੁਪਏ। 6,93,000/-, ਨਾ ਕਿ 1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ।

(14) ਉਸ ਦੀ ਅਗਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਮੁੱਲ ਵੀ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(15) **ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ** ਬਨਾਮ **ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2018 ਦਾ ਸੀ.ਆਰ. ਨੰ. 3564, 19.09.2019 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ **ਸੁਹਰਿਦ ਸਿੰਘਾਂ** ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਕੇਸ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਡੀਡ ਦੇ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਭਾਵ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ **ਐਡ ਵੈਲੋਰੇਮ** ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਸੀ। ਉਹ ਵਿਕਰੀ ਡੀਡ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਐਡ ਵੈਲੋਰੇਮ ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਡੀਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(16) **ਸੁਹਰਿਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਕੇਸ** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 6 ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦਿਤ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁੱਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(17) ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੁਦਾਇਕ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 7 (iv) (c) ਅਤੇ 7 (v) (e) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ: -

(a) ਕੁਝ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ । - ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:-

xxx xxx xxx

(iv) ਸੂਟ ਵਿੱਚ-

xxx xxxxx xxx

(c) ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ। - ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

xxx xxxxx xxx"

(d) ਕੁਝ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ।--- ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:-

xxx xxx xxx

(c) ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ। - ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

xxx xxxxx xxx

ਮੁਦਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ।

(v) ਜ਼ਮੀਨ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ - ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸੂਟ ਵਿੱਚ; ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ-

ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ-

xxx xxxxx xxx

(e) ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਲਈ - ਜਿੱਥੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਘਰ ਜਾਂ ਬਗੀਚੇ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਰ ਜਾਂ ਬਗੀਚਾ ਹੈ।"

(18) ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਪਰਿਣਾਮਿਕ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੀਸ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਅਦਾ

ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਮਕਾਨ ਹੈ, ਇਹ 1870 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (e) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(19) **ਸੁਹਰਿਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ:-

“ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(iv) ਦਾ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ (v) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਰਾਹਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਤੋਂ (ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਰਾਹਤ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਕੋਰਟ ਫੀਸ ਉਸ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ।

(20) ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਉਸ ਮਕਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, "ਤੋਂ ਵੱਧ 1 ਕਰੋੜ", ਇਹ 6,93,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1870 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (iv) (c) ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

(21) ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 'ਅਣਮਿੱਥੇ ਮੁੱਲ' ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ, (ਭਾਵ “1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ” ਦੇ ਮੁੱਲ ਉੱਤੇ), ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੋ ਕਿ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(22) **ਦੀ ਕੀਮਤ** ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ- ਮੁਦਈ।

(23) ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (iv) ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (c) ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਾਂ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (e) ਹੋਵੇਗੀ।

(24) ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ,

ਕਿਉਂਕਿ ਉਪ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (v) ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (e) ਉਸ ਕੇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਜਾਂ ਬਾਗ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(25) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਮਕਾਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਘਰ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(26) ਬੇਸ਼ੱਕ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਹ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਾਹਤ ਦੇ ਨਾਲ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(27) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸਿਰਫ ਉਸ ਮਕਾਨ ਲਈ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਮਕਾਨ ਲਈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(28) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕੀਮਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਇਹ "1 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ" ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗੀ, ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੀਮਤ।

(29) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹ ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਖੁਦ, ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਕਸਚੇਂਜ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 93-94 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੈ।

(30) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 1870 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੀ ਧਾਰਾ (v) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (e) ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੇ। ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਫੀਸ ਦਾ ਮੁੱਲ।

(31) ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

(*Amol Rattan Singh, J.*)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਈਸ਼ਵਰਜੋਤ ਕੌਰ